

این درس مرور و تحلیلی مقدماتی است بر فلسفه اخلاق در سه حوزه فرااخلاق، نظریه های هنجاری و اخلاق کاربردی

جلسه نخست: مروری بر جغرافیای “اخلاق پژوهی”، رشته های اخلاق پژوهی (بر اساس روش) و شاخه های فلسفه اخلاق. (فرااخلاق، اخلاق هنجاری و اخلاق کاربردی). ربط اخلاق با مقولات دیگر (هنر، سیاست، فرهنگ، تکنولوژی، ...).

جلسه دوم: نسبی انگاری Relativism و گونه های نسبی انگاری و ربط آنها و معانی آن، مدعا و ادله.

جلسه سوم: شخصی انگاری Subjectivism، مدعا و ادله، نظریه ناظر آرمانی (Ideal Observer Theory).

جلسه چهارم: فراطبیعی انگاری Supernaturalism و جوه معرفت شناختی/هستی شناختی و روان شناختی، ربط اخلاق و دین، نظریه قانون طبیعی آکویناس.

جلسه پنجم: عاطفی انگاری Emotivism و ابرازگرایی و سرچشمه هیومی و پوزیتیویستی (ایر و استیونسُن) آن.

جلسه ششم: شهودگرایی Intuitionism و طبیعی انگاری (تعریف گرایی) مدعیات و ادله/تناظر ریاضی و اخلاق / واقع گرایی و ناواقع گرایی اخلاقی/ شناختی انگاری.

جلسه هفتم: توصیه گرایی هر Prescriptivism و اصل کلیت پذیری Universalisability چگونه از تحلیل منطقی جملات امری به اخلاق عام می رسیم؟ ادعا و ادله هر و اشکالات توصیه گرایی.

جلسه هشتم: نظریه عقلانیت اخلاقی گنسلر و گذر از منطق به اخلاق / قاعده طلایی اخلاق.

جلسه نهم: نظریات هنجاری (۱): پیامدگرایی / فایده گرایی و گونه های آن (بنتام، میل، مور ...).

جلسه دهم: نظریات هنجاری (۲): ادامه نظریات فایده گرا (لذت گرایی)، خودگرایی، دیگرگرایی (اخلاقی و روان شناختی)، کثرت گرایی اخلاقی و معانی آن، نظریه تصمیم، نظریه بازی و معمای زندانی (دیدگاه هابز و قراردادگرایی).

جلسه یازدهم: نظریات هنجاری (۳): ناپایامدگرایی (وظیفه گرایی از کانت تا راس) از فایده گرایی قاعده نگر تا امر مطلق کانت، صور گوناگون امر مطلق کانت و نظریه اخلاق کانت، نظریه وظایف در نگاه نخست دیوید راس.

جلسه دوازدهم: نظریات هنجاری (۴): فضیلت گرایی از سقراط تا مک اینتایر، چرا فضیلت گرایی؟، فهرست فضایل، ربط فضیلت و وظیفه و نیت، لویناس و اخلاق دیگری، اثر دوگانه.

جلسه سیزدهم: اخلاق کاربردی (۱): مروری بر شاخه ها.

جلسه چهاردهم: اخلاق کاربردی (۲): اخلاق نقد، اخلاق ازدواج، اتانازی، شبیه سازی، سقط جنین.

جلسه پانزدهم: اخلاق کاربردی (۳): اخلاق زیست محیطی، اخلاق فمینیستی، بخت اخلاقی (نیگل و ویلیامز)، ضعف اراده (آکراسیا).

ارزیابی: آزمون پایان ترم (۱۰ نمره) + پاسخ به پرسش های طول ترم (۷ نمره) + کار پایانی (مقاله در موضوع درس یا ارائه) (۳ نمره)

- (۱) تاریخ فلسفه اخلاق غرب / لارنس بکر / گروهی از مترجمان / انتشارات مؤسسه امام خمینی / ۱۳۸. شامل سیزده فصل از فلسفه اخلاق یونان باستان تا فلسفه اخلاق انگلیسی آمریکایی قرن بیستم.
- (۲) تاریخ فلسفه اخلاق (دوره سه جلدی) / راجر کریسپ / گروه مترجمان / سویراستار: محسن جوادی / انتشارات هرمس / ۱۴۰۳.
- (۳) اخلاق‌شناسی / تامس نیگل / ترجمه جواد حیدری / نگاه معاصر / ۱۳۹۳.
- (۴) درآمدی بر فلسفه اخلاق معاصر / هری گنسلر / ترجمه مهدی اخوان / علمی و فرهنگی / ۱۳۹۰. [ویراست سوم (۲۰۱۸) آن در حال ویرایش است].
- (۵) فلسفه اخلاق / جیمز ریچلز / با دو ترجمه منتشر شده که ترجمه دوم بر مبنای ویرایش چهارم کتاب اصلی است:
- (۶) آرش اخگری، ۱۳۸۷ / حکمت. و ۲. محمود فتحعلی و علیرضا آل‌بویه / انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / ۱۳۹۲.
- (۷) اخلاق؛ رویکردی کثرت‌گرایانه به نظریه اخلاقی / لارنس هینمن / گروهی از مترجمان / انتشارات کرگدن / ۱۳۹۸.
- (۸) مبانی فلسفه اخلاق / هولمز / ترجمه مسعود علیا / ویراست سوم / ۱۳۸۵.
- (۹) اخلاق‌شناسی نوین؛ نظریه‌های اخلاقی / راس شیفرلندو / ترجمه ابوالقاسم فنائی و ایمان عباس‌نژاد / انتشارات سروش مولانا / ۱۴۰۱. ترجمه دیگر: جلد اول از مجموعه سه جلدی ساکن سرزمین اخلاق / مترجمان / به اهتمام غلامی / انتشارات امیرکبیر.
- (۱۰) دانش‌نامه فلسفه اخلاق / تامس نیگل، ویلیم فرانکلنا و دیگران / ترجمه ان‌شاءالله رحمتی / انتشارات سوفیا / ۱۳۹۲.
- (۱۱) فلسفه اخلاق استنفورد [مجموعه مدخل‌های فلسفه اخلاقی دانش‌نامه فلسفه استنفورد] / انتشارات ققنوس.